

BUJ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

Tisztelt Buji Lakosok!

Tisztelt Érdeklődők és Építkezők!

„A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény előírásai alapján elkészült Buj arculati kézikönyve annak érdekében, hogy a településkép tervszerű, esztétikus megvalósítását elősegítse és szolgálja.

A Településképi Arculati Kézikönyv készítése során figyelembe vettük a település építészeti értékeit, építészeti jellemzőit, a kialakult utcaképre is figyelemmel voltunk. A településkép minőségi formálására vonatkozó javaslatok beépítésre kerültek a kézikönyvbe, mely irányt mutat az építkezni szándékozóknak.

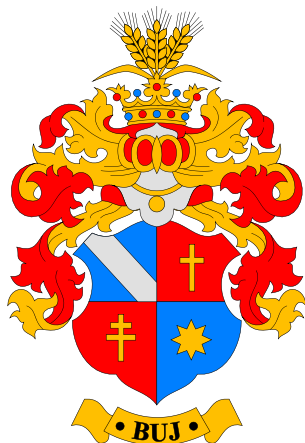
Az építők, építkezők alakítják, formálják saját maguk környezetét, ugyanakkor az épített létesítmény részévé válik az utcaképnek, az egész településnek. Egységet kell képezzen valamennyi épület, építmény, létesítmény. Ebben az egységben helye van a múltnak, a jelennek és a jövőnek. A jövőbeni fejlesztések irányait e kézikönyv tartalmazza, mely a jövőt formáló helyi építészeti minőség garanciája is egyben.

Bízom benne, hogy közös munkánkkal sikerül egy esztétikus, igazi egységet képező településképet teremteni és ennek fejlesztésén közösen munkálkodni.”

Barta Miklós Ferenc
polgármester

BUJ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 4
2. Buj bemutatása 6
3. Örökségünk 10
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek
4. Településképi szempontból meghatározó területek Bujon 13
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és a településkarakter bemutatásával
 - 4.1. Településközpont
 - 4.2. Kertvárosias, falusias lakóterületi településrész
 - 4.3. Gazdasági területek
 - 4.4. Beépítésre nem szánt területek
5. Ajánlások 19
a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások településrészenként:
 - Telepítés*
 - Terepalakítás*
 - Magasság*
 - Tetőhajlásszög*
 - Tetőforma*
 - Színek*
 - Erkélyek, tornácok*
 - Ajtók, ablakok*
 - Homlokzatképzés, anyaghasználat*
 - Részletek*
 - Kerítések*
 - Kertek*
 - közterületek településképi útmutatója:*
 - Utcák*
 - Közterek, Közparkok, Közkertek*
6. Jó példák – épületek, építészeti részletek 47
épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása
7. Jó példák – sajátos építményfajták 49
sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

BEVEZETÉS

„Üzenem a háznak, mely fölnevelt: ha egyenlővé teszik is a földdel, nemzedékek őrváltásain jönnek majd újra boldog építők és kiássák a fundamentumot s az erkölcs ősi, hófehér kövére emelnek falat, tetőt, templomot.”
„Wass Albert”

A fentiekben leírt gondolatok jobb esetben az élet számos területének dolgaira értelmezhetőek. Esetünkben a néhány éve meghirdetett új Nemzeti Építészeti Politika megalkotói által kitűzött új célok, a várhatóan egész életünkre, környezetünkre kiható, saját magunk alkotta szabályozás bevezetéséhez használtuk e magasztos sorokat. Az elkészült Településképi Arculati Kézikönyv magában foglalja mindazt, amit Wass Albert sorai mondanak nekünk, hiszen jelenleg mi, akik részt vettünk a közös munkában, szakemberek, önkormányzatunk vezető, és dolgozó, lakosság, civil-, és gazdasági szervezetek, leszünk a boldog építők...

Ahhoz, hogy ez a több hónapos közös munka végül meghozza gyümölcsét, olyan együttműködésre, együtt gondolkodásra és tervezésre volt szükség, amely figyelembe vette, védte, és nem a földdel tette egyenlővé az őseink által alkotott javakat, és nem a régi romjai fölött, hanem azt tisztelve, és mellette kívánja kialakítani a település építészeti környezetének modern jövőképét. Az így megszületett Településképi Arculati Kézikönyv Magában foglalja mindannak a gyümölcsét, amit az előkészítésének és megalkotásának fázisában településünk lakosai szűkebb, vagy tágabb formában hozzászóltak, meghatározza a jelent, és megfogalmazza a jövő céljait. Itt szeretnénk köszönetet mondani a folyamatos külső szakmai segítőknek, akik a sok lehetséges cél közül segítettek kiválasztani azokat, amelyek egy szebb jövő felé terelik majd a gyermekeink és azok gyermeki által lakott településünket. Hiszen mi jelenleg abban a kivételes szerencsében részesültünk, hogy hosszú időre megtervezhetjük minden olyan jövőbeli felújítás, átalakítás és új építés megvalósulását, amely településünk arculatát meghatározza a jelenben és a jövőben.

A TAK a település jellegzetességeinek megismerésével készült, figyelembe veszi a táj-, és településképi helyi jellegzetességeken túl az olyan szempontokat, mint az ökológiai lábnyom minimalizálása, energia felhasználás csökkentése, jobb munkakörülmények biztosítása, a hagyományőrzés, így biztosítva az élhetőbb település megvalósulásának hosszútávú folyamatát. Előbbiekén túl általános kulcsszónak tekintendő az illeszkedés, ami esetenként „arányosan” értelmezhető és a településszerkezet, az általános utcaképi megjelenés, a részletek vonatkozásában egyaránt elvárható, ugyanakkor nem kíván gátja lenni a kortárs építészet jelenlétének, megvalósulásának.

A megszületett szabályozás természetesen nem örök érvényű, tisztában vagyunk vele, hogy rohanó világunkban, ahol az egyetlen stabil pontnak a folyamatos változás tekinthető, folyamatos után követésre, és esetenként beavatkozásokra, változtatásokra lesz szükség. Tudatában vagyunk annak, hogy szabályaink nem lehetnek a fejlődés kerékkötői, azoknak ugyanúgy figyelembe kell venniük a fejlődés által generált változásokat, mint ahogy mi, itt és most figyelembe vettük őket, vagy, ahogy építettünk a hagyománytiszteletre. Reméljük, hogy az idézetünknek megfelelően az utánunk következő generációk figyelembe veszik az itt leírtakat, „s az erkölcs ősi, hófehér kövére emelnek falat, tetőt, templomot”.

BUJ BEMUTATÁSA

Buj község az Észak-Alföldi Régióban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ÉNy-i részén, az Ibrány-Nagyhalász kistérségben található. Földrajzilag a Nyírség és a Rétköz határán fekszik. Tengerszint feletti magassága 95 és 100 m közé esik. Területe 32,76 km². Belterületén mintegy 900 lakóépület áll, ezekben jelenleg (2011. május) 2360 állandó lakos él, döntő többsége magyar. A 2001-es népszavazáson 2 % vallotta magát romának. Életüket a 2002-es önkormányzati választások óta helyi kisebbségi önkormányzat segíti. A községhez régen kiterjedt tanyavilág tartozott, ma azonban csak Feketehalom, Szántóhalom és Perkedtanya lakott.

BUJ TÖRTÉNELME

Neve török eredetű személynév. (Mező-Németh 36.) Első ízben 1327-ben tűnt fel, de a birtoklási viszonyokból, részben pedig a határába beolvadt, foglalkozást jelző (Solymos, Szántótelek, Kovácsi) helynevekből ítélve azokkal együtt várspánsági birtok lehetett. A XIV. században birtokos Buji család köznemesi állapota is ezt a feltevést erősíti meg. A család tagjai a nemesi megye tisztviselői között gyakran szerepeltek. A határába olvadt Pethlendet, „alio nomine Szentpéter”-t már a XIV. század elején a Balogh-Semjén nb. Kállay család egyes tagjai szerezték meg. Még ebben az évszázadban a Báthori család is szerzett belőle valami részt; Báthori László fia János mester 1363-i panasza szerint a szomszéd nagyhalászi lakosok az ő buji birtokáról 8 ökrét és 5 borjas tehenét vitték el. 1463-ban nagy része már a Kállayaké. A Buji család a XVI. század végéig fenntartotta magát, Jánosnak 1588-ban volt még 3 jobbágya, de Mihály nevű rokonának 4 jobbágyát Litteráti Máté bírta. Viszont Báthori Istvánnak 33, Ványi Jánosnak pedig 13 jobbágya volt. Egy évvel később a Szegedy és Berczely család tagjai pereltek egy Patvaros nevű szántóért. 1629-ben Puha Ferenc 33 arany és 18 tallér ellenében lekötötte a Nagyállón lakó Megyeri Gábornak, valamint örökösének „Bulion Szabolcz vármegyében lévő Udvarházat cum omnibus suis pertinentiis”. Valamikor a XVII. században a Szakolyi család szerezte meg. A jobbágyfelszabadítás táján tipikus nemesi közbirtokossági falu; 25 földesura volt, de csak a Krajnik és Ibrányi családok voltak jelentékenyebbek. Lakói száma 1728 volt, az úrbéres jobbágyok telki járandósága azonban csak 510 hold szántó és rét; a 6000 holdnyi határ többi részét a nemesi közbirtokosok használták. 1870-ben 363 háza és 2300 lakója volt 5461 kat. holdnyi határán; 1900-ban 415 házban 2514 lélek lakott. A valaha zsákfalu mocsaras terület kiemelkedésén, avatlatlan szemek elől rejtve élte védett életét. Bejárata sokáig csak dél felől nyílt – egy durván 2-2,5 km-es dűlőút, ami a mai almatárolói útnál álló keresztnél ágazott le a Szatmár – Kassa postaútról. Ezen az úton, az elágazástól délre, Keresztúr (ma Kótaj) felé állt egy pihenő-lóváltó poszt, a Török – Szakad csárda. Neve Jókai Mór Egy magyar nábob című regényében maradt fenn. Az 1882-ben elkészül Lónyay-főcsatorna – bár elsősorban a Nyírség vizeinek elvezetésére készült – sokat javított a környék közlekedésén is. Ekkoriban nyílt kapcsolat nyugat (Tokaj) és észak (Kassa) felé. Az észak útirányt hirdette a mai Petőfi utca eredeti neve: Kassai út is. Buj világgal való összeköttetését a Nyírvidéki Regionális Kisvasút oldotta meg. Különösen amiatt, hogy a Nyíregyháza (megyeszékhely!) és Dombrád között 1905-ben megnyitott vonalon a teherforgalom mellé 1906-ban már a személyszállítás is megindult. Amikor pedig 1930-ban elkészült a balsai Tisza-híd, a kisvonattal Sátoraljaújhelyig is el lehetett jutni.

BUJ TERMÉSZETI ADOTTSÁGAI

Geológiai adottságok

Buj Közép-Nyírségben helyezkedik el, a Középső-Nyírség löszös és futóhomokos területeihez tartozik. A Felső-Tisza-vidék az új pleisztocénig a Nyírséggel megközelítően azonos magasságban (körülbelül 125–145 méter a tengerszint felett) helyezkedett el, az Alföld északkeleti részének folyói a hordalékkúpon áttörve érkeztek meg a Körösök medencéjébe. A nyírségi homokhat jellemző talajtakarója a barna erdőtalaj, a humuszos erdőtalaj és a réti talaj. A terület jellegzetes fája volt a nyírfa. Az ember fokozatosan meghódította, és művelés alá fogta a tájat, előidézve ezzel a növény-és állatvilág átalakulását is. Ma a kultúrnövényzet, a szántóföldek, gyümölcsösök és kertgazdaságok jellemzik a tájat, e képet néhány legelő és kaszáló színesíti. A vadon élő fák közül elsősorban a fűzfa, a kökény és a bodza maradt meg, míg a vadon élő növények emlékét a legszívesebben a gyomok őrzik, ilyen a muhar, a vadrepce és rengeteg más fűfélé.

Klíma

A kistérség délnyugati területe mérsékelt száraz, északkeleti része mérsékelt nedves klímájú. Az évi átlagos középhőmérséklet 9,6-9,7 °C, a napsütéses órák száma 1960-1970 óra/év. A csapadék évi összege a kistáj közepén 650-670 mm, északkeleten eléri a 700 mm-t; eloszlása egyenetlen, az utóbbi években szélsőséges irányba módosult. A legcsapadékosabb hónap jellemzően a június, legkevesebb csapadék márciusban hullik. A tél hidegebb és hosszabb, mint az Alföld más területein, a tavaszi fagyok gyakran károsítják a termést. A hótakarós napok száma az Alföld egészéhez viszonyítva magas: átlagosan 50. Uralkodó széliránya jellemzően északi, déli, ősszel délkeleti. Az éghajlat a vízigényes, kevésbé hőigényes szántóföldi és kertészeti kultúráknak kedvez.

Vízrajz

Természetes vízfolyása nincs, délről és nyugatról viszont a Lónyay-főcsatorna főága keríti. Két betonhíd ível át rajta: az egyik a község déli közúti bejárata, a másik (a „Szőlő híd”) nyugat felé a mezőgazdasági területekhez illetve a tanyákhoz biztosít összeköttetést. A községen kívül, de közigazgatási területén található még egy gyalogos híd Feketealom mellett is. A településhez két állóvíz tartozik. Délen a közterületen fekvő és 2010-ben rendbe hozott Sirinya (természetes, lefolyástalan vízgyűjtő), melyhez sétány és apró játszótér is tartozik, északon pedig a magánkézben lévő, sporthorgászati céllal ásott Kotesz-tó.

Táji karakter

Potenciális erdőtársulásai a fűzesek, fűz-nyár és elegyes ligeterdők, tölgy-kóris-szil ligeterdők, valamint az égeres láperdők. Jelentős területeken található mocsárrétek, ecsetpázsitos rétek és magassásos társulások.

A folyóvizek hatására formálódó táj mai arculatát a folyószabályozások és az intenzív mezőgazdasági termelés alakította ki. Noha a térség kultúrtájja formálása a honfoglalás korában megkezdődött, a táj jelentős részét még a XVIII. században is erdők borították. Területhasználat tekintetében ma legjelentősebb a szántóterületek elterjedtsége: 50%-ot meghaladó arányban, ezt követi a legelőterületek aránya 17,9%-kal. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye erdőgazdálkodási koncepciója alapján a kistérség erdősültsége a megyén belül is rendkívül alacsony.

A viszonylag háborítatlan élőhelyek visszaszorulása és elszigetelődése az őshonos fajok élőhelyeinek összezsugorodásával és a fajgazdagság csökkenésével járt. Az élővilág visszaszorult a mezőgazdasági szempontból kevésbé értékes területekre, a jelentős kiterjedésű vizes területeknek köszönhetően azonban viszonylag fajgazdag.

Gazdasági élet

A lakosság nagy részének megélhetését a mezőgazdaság biztosította a korábbi időkben is, és biztosítja jelenleg is. A rendszerváltás előtt működő termelőszövetkezet biztosított munkát a lakosság részére.

A nagyobb földterülettel rendelkezők szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak. A kisgazdaságokban az állattenyésztés szinte teljesen megszűnt. Többen természetnek intenzív körülmények közt konzervipari uborkát és paprikát.

Az infrastruktúrális mutatók megfelelő fejlettségi szintről árulkodnak. A lakásállomány a 2015-ös évben 964 db, ebből 843 db a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma. A szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma emellett 705 db, ez a lakások 73%-át jelenti, ami jónak mondható.

ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek

Református templom

Buj Községben 1790-es években épült a Református Templom, amely késő barokk stílusjegyeket hordoz.

Az épület jelenleg is rendszeres használatban van, annak ellenére, hogy országos műemléki védelem alatt van, azonosítója 8200, műemléki törzsszáma 6160. A templom kelet-nyugati tájolású, keleti végén ívesen, nyugati oldalon egyenesen lezárt, egyhajós, késő barokk stílusú templom. Négyszint magas, falpillérekkel tagolt, eklektikus jellegű, órapárkányos tornya a nyugati oldalon illeszkedik. A templom környezetében templomkert lett kialakítva, de kizárólag a már meglévő fenyőket és foltos gyeget tartalmaz.

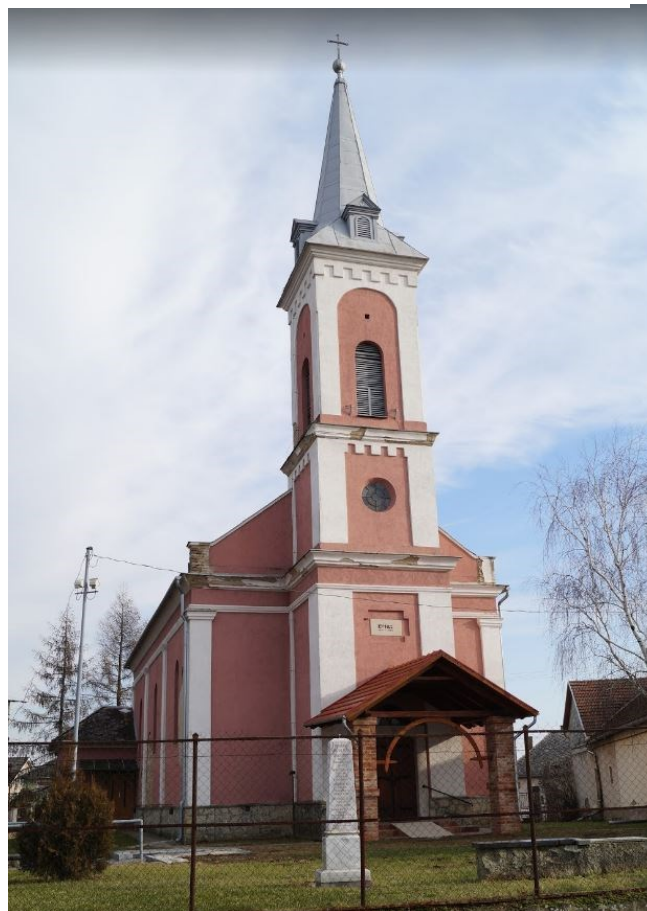

Szent Péter és Pál apostolok görögkatolikus templom

A Görög katolikus templom, amely késő barokk stílusjegyeket hordoz, 1818-1825.-ben részben átalakításra került. Az ikonosztáz 1850 körül került kialakításra.

Az egyhajós templom a település központjában találgató, szabálytalan telken, utcasorban álló, Kelet-Nyugati tájolású homlokzati tornyos, egyszerű, klasszicizáló templom, a Déli részen található sekrestye későbbi kialakítású.

Szent Mária Magdolna Római katolikus templom

A templom 1901-ben épült és a Korniss család kriptáját is tartalmazza. A templom egyhajós, homlokzat előtti toronnyal. Az ibrányi plébánia társegyházközsége.

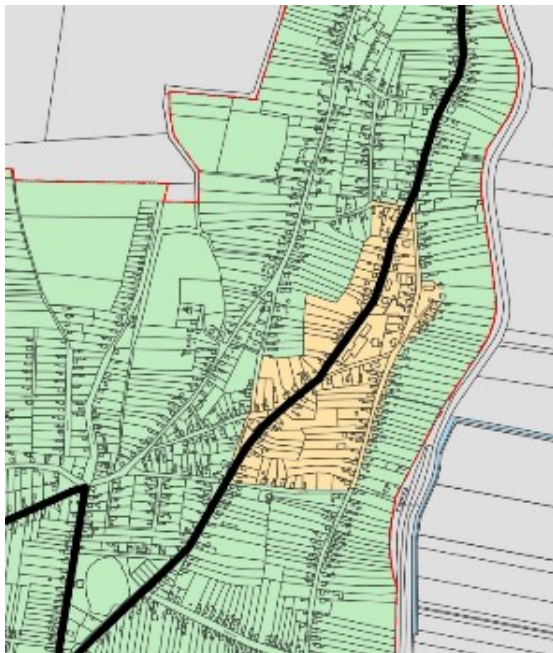

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK BUJON

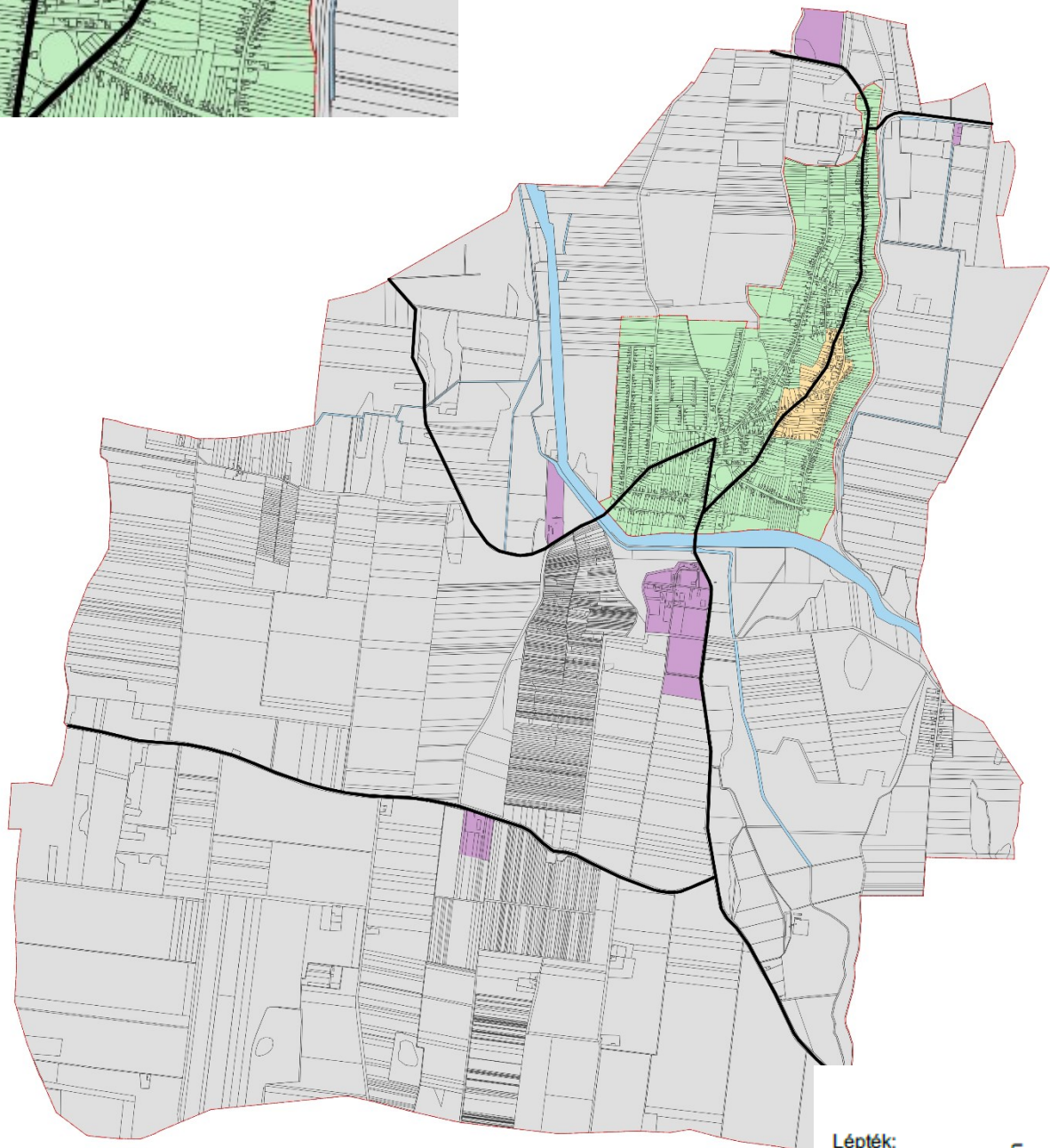
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és a településkarakter bemutatásával

Buj alapvetően egy egyutcás település, néhány mellékúttal. Buj településképi arculatának vizsgálatakor négy eltérő karakterű településrészt határoztunk meg. A település belterületén két eltérő karakterű településrész található: a településközpont és a kertvárosias, falusias lakóterületi településrész, ami a központot veszi körül. A település külterületén, elsősorban a főutak mentén találhatóak gazdasági területek, melyek eltérő karakterrel rendelkeznek, és eltérő ajánlásokat kívánnak meg. A negyedik kategóriába a beépítésre nem szánt területek kerültek.

- Településközpont
- Kertvárosias, falusias lakóterületi településrész
- Gazdasági területek
- Beépítésre nem szánt területek
- Vízfelületek
- Főbb utak
- Belterület határa
- Közigazgatási terület határa

Észak

Lépték:

TELEPÜLÉSKÖZPONT

Bujon a település központját a középületek körül jelöltük ki, melyek egy csoportba tömörülnek. A központban található középületek a következők: Községháza, Óvoda, Általános iskola, Orvosi Rendelő, Védőnői szolgálat, Református templom és Parókia. A településközpont a település meghatározó területének minősül.

Községháza

Általános Iskola

Óvoda

Orvosi rendelő

Református templom

KERTVÁROSIAS, FALUSIAS LAKÓTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ

A Kossuth utcán kijelölt településközpontot körülveszik a lakóterületek. Bujon a lakóépület állomány nagyon vegyes. A 70'-es 80'-as évekre jellemző sáttortetős kockaházak mellett a tornácos lakóházak is megtalálhatóak, nagyrésztük leromlott állapotban van. A lakóépületek alapvetően földszintesek, néhány földszint+emeletes családi ház is található a településen, ezek elsősorban a központ körül találhatóak. Az épületek jellemzően a telek oldalhatárán állnak. A telkek alakja alapvetően hosszúkás, szalagszerű. A hosszúra nyúlt telkek végét is hasznosítják, művelik, a lakóépület mögött általában melléképületek találhatóak az oldalhatáron, a csűrök és egyéb gazdasági épületek a telekhatárra merőlegesen tájolva is előfordulnak. A kertvárosias, falusias lakóterületi településrész a település egyéb területének minősül.

GAZDASÁGI TERÜLETEK

Buj gazdasági területei többnyire a külterületen jelennek meg. A település mértékadó gazdasági területe a lakóterülettől távol, délre helyezkedik el. A gazdasági területek a település egyéb területének minősülnek

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A település közigazgatási területe építési szempontból két részre tagolódik, beépítésre szánt területekre és beépítésre nem szánt területekre. A település közigazgatási területének beépítésre nem szánt területei közé tartoznak a közlekedési-, közmű elhelyezési területek, a zöldterületek (közparkok), erdőterületek (védelmi erdők, gazdasági erdők, egészségügyi, szociális, turisztikai erdők), mezőgazdasági területek, (kertes mezőgazdasági területek, általános mezőgazdasági területek), és a vízgazdálkodással összefüggő területek. A beépítésre nem szánt területeken kialakult tájhasználat szervesen kapcsolódik a település történetéhez, közrejátszik a helyiek identitásának kialakulásában és erősítésében.

Buj összterületének mindössze 8 %-a tartozik belterületbe, 92%-a külterület. A művelési ágak közül a szántóterületek aránya kiemelkedő, közel 43%- a település összterületének, a gyümölcsös 4% és az erdő csupán 2% művelési ág. Elmondhatjuk, hogy a rendelkezésre álló földterületeket a település maximálisan kihasználja. Nem hasznosított terület csupán 2 hektár van a közigazgatási területen.

AJÁNLÁSOK- TELEPÜLÉSKÖZPONT

a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

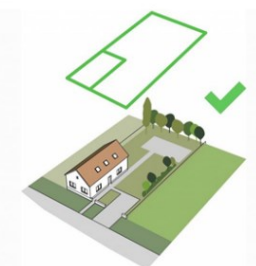
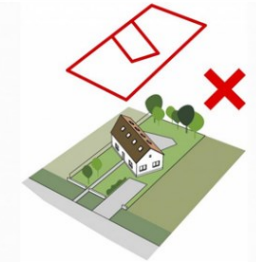
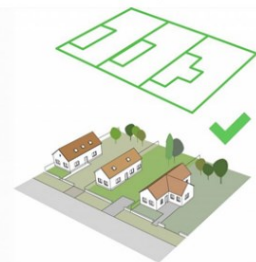
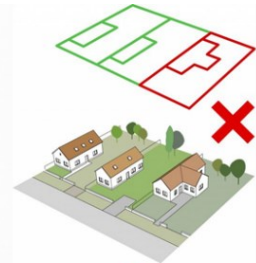
TELEPÍTÉS

A településközpontban a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára többségében merőleges rendszerű, de előfordulnak az úttal párhuzamos telepítésű házak is, elsősorban a középületeknél.

A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telkek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

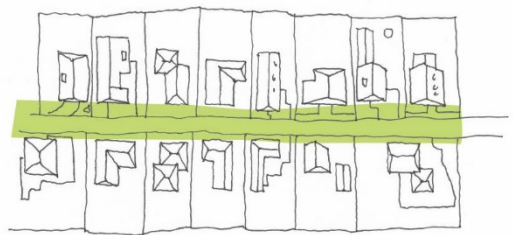
Ajánlás:

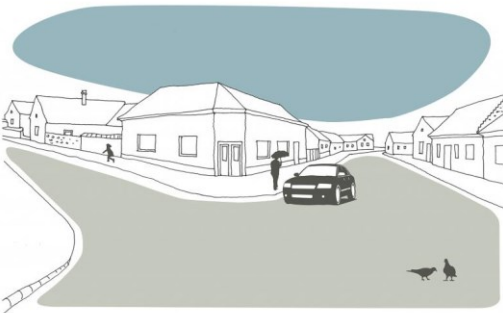
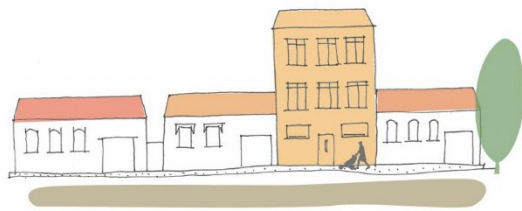
A településrész képébe leginkább a meglévővel azonos telepítés illeszkedik, mind az előkert, mind az oldalkert tekintetében, ennek megfelelően kell bővítést, új építést tervezni.

TEREPALAKÍTÁS

Buj településközpontjában a terepadottságok nem indokolják a terepalakítást.

MAGASSÁG

Buj településközpontjában egyforma magasságú lakóépületek találhatóak. Többnyire a középületek azok, amelyek magasabbak az átlagnál.

Ajánlás:

Törekedni kell arra, hogy a meglévő épületek közé épülő új házak hasonló magassággal épüljenek, mint a környezetükben levők. A kialakult legnagyobb épületmagasságot meghaladó méretek nem ajánlatosak. A túl magas házak nem illeszkednek Buj településközpontjának utcaképebe. Azonban a fél szint eltérés nem zavaró. Kivételesen akár max. egy teljes szint eltérés is biztosíthat illeszkedő utcaképet, de ehhez megfelelő építészeti eszközök (tömeg lépcsőzés, kis magasságú tető vagy eresz) is szükségesek.

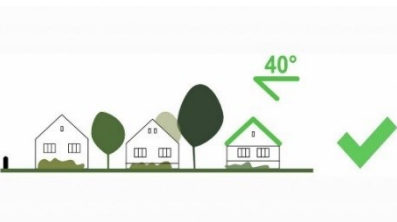

TETŐHAJLÁSSZÖG

Ajánlás:

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetük. A túl magas, illetve túl alacsony tetőhajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Buj településközpontjának utcaképebe.

Kivételt képezhet kellő széles telkeken, modern épülettömeg esetén az ahhoz igazodó aszimmetrikus, vagy akár részben lapos tető, mely az utcaképben nem próbál hivatkozni. Oromfalas kontyolt és sátortetős házak egymás mellettsége heterogén utcaképet eredményez. Ekkor a közel azonos tetőhajlásszög lehet rendező elv.

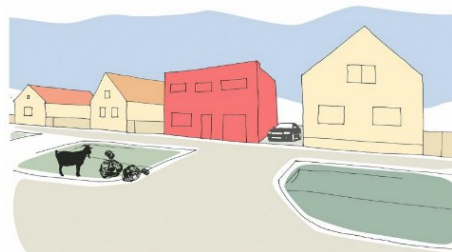
TETŐFORMA

Ajánlás:

Az építésnél a házaknak az utcában jellemző tetőforma figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

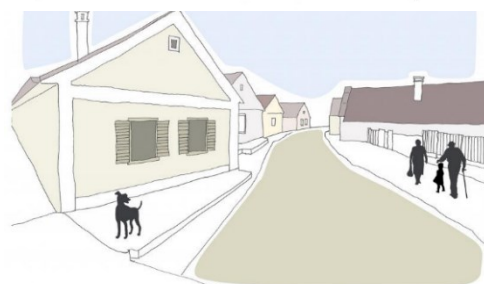
SZÍNEK

Buj településközpontjának színvilága viszonylag egységes, megfigyelhető egy visszafogott anyag- és színhasználat.

Ajánlás:

Buj központjában a meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemezfedés és burkolat.

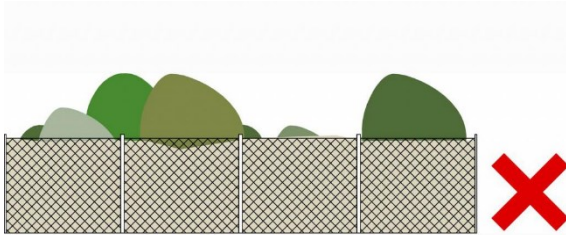
Tetőfedő anyagként a helyben használatos, hagyományos anyagok és színek javasoltak.

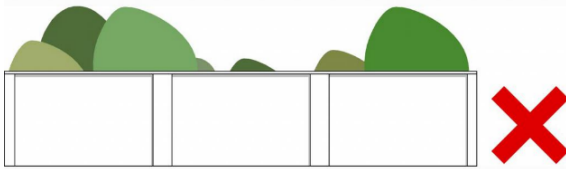
KERÍTÉSEK

Ajánlások:

Buj településközpontjában az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások kerülendők.

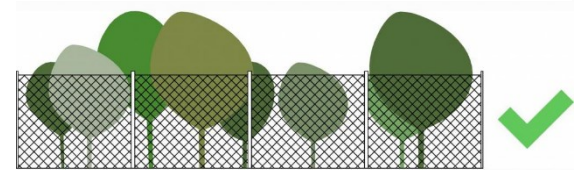
Áttört kerítések nádszövettel és egyéb módon való zárása nem megfelelő.

A tömör, falszerű, áttörésmentes kerítések nem elfogadhatóak.

Javasolt megoldás: természetes határ, kerítés kialakítása növényzetből.

Javasolt megoldás: teljesen áttört, drótfonatos kerítés

Javasolt megoldás: Oszlopos kerítés 1/3 lábazat és 2/3 áttört résszel.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

Buj településközpontjában megjelennek a tornácok és az erkélyek is egyaránt.

A modern építészetben újra értelmezett tornác a lakóépületek mellett akár középületeinknél is megjelenhet. Ez továbbra is véd az esőtől, a hőtől, árnyékol és az akadálymentesítésben is fontos szerepe lehet. Ez alatt ugyanis fedetten lehet kialakítani az akadálymentes megközelítést biztosító rámpát.

Ajánlás:

Új tornác építésekor ügyeljünk arra, hogy a tornác kialakítása illeszkedjen az épület többi részéhez színében és anyaghasználatában egyaránt. A tornác és az erkély kialakítása meghatározza az épület arculatát, ezáltal hatással van az utca képére is, kialakításuk legyen harmonikus.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt.

A hagyományos nyíláskialakítás a településközpontban a lakóházak esetében általában kétszárnyú, jellegzetesen két vagy háromszatú, az utcai homlokzaton szimmetrikus megjelenéssel.

A középületeken a funkcióhoz igazodó méretű és formájú ablakokat találhatunk. Középületeken jellemzőek a hosszú, sűrű kiosztású, keskeny ablakok, illetve a nagy üvegfelületek alkalmazása.

Ajánlás:

Az ablakok keretezése mindig is hangsúlyos eleme volt a homlokzatoknak. Ügyeljünk itt is a színek harmonizálására, válasszunk megfelelően illeszkedő árnyékolót, redőnyt.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Egy épület homlokzatának a kialakítása az építető felelőssége. A kialakítás módja, a választott szín és anyaghasználat mind befolyásolják és meghatározzák a kialakult vagy kialakulóban lévő utca képét. Jól sikerült felújítás eredménye a Községháza megújult homlokzata, a felújítás dátumát évszám jelzi.

Ajánlás:

Igyekezzünk a homlokzatot úgy megtervezni, hogy a választott színek és anyagok harmonizáljanak egymással, ugyanakkor az épület a környezetével is összhangban legyen, így egy egységes arculat hozható létre, melyre büszkék lehetünk.

Az épület falán és a kerítésen is megjelenő díszburkolat harmóniát teremt, a burkolat illeszkedik a homlokzat és a lábazat színéhez.

Mészró burkolat díszíti az egészségház homlokzatát.

RÉSZLETEK

Ajánlás:

Az épület utcaképi harmóniájának biztosítását az épület egyes részleteinek kidolgozása is elősegítheti. Ezért az épület ornamentika, a homlokzati hirdetőfelület, egyéb műtárgy kialakítása, helye illeszkedjen az épület egészéhez.

Műszaki berendezések, táblák elhelyezése

Az épületeken megjelenő műszaki berendezések (parabola antenna, légkondicionáló berendezések, napelemek, napkollektorok stb.), reklámtáblák nagyban befolyásolják az utca képét, ezért nem mindegy hova és milyen minőségben kerülnek elhelyezésre.

Ajánlás:

A műszaki berendezések utcafronton, illetve homlokzaton való elhelyezését kerülni kell, helyette válasszunk nem frekvenciált helyet, ahol kevésbé zavaró a látványuk. Légkondicionáló, parabola antenna elhelyezésére például alkalmas lehet az erkély, loggia vagy az épület hátsó, oldalsó fala.

Az alternatív energiaforrások használata háztartásunkban pozitív és támogatandó. Ügyeljünk arra, hogy a napelemek lehetőleg egységes felületet képezzenek, ne foltszerűen telepítsük őket. A napelemek tartószerkezetét lehetőség szerint a tetőcserép színével harmonizálva valósítsuk meg.

Sajátos építményfajták, vonalas létesítmények (közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási létesítmények) elhelyezésékor javasoljuk az erre vonatkozó jogszabályok betartásán túl az illeszkedés elvét szem előtt tartani. Lehetőség szerint a közműveket a föld alatt vezessük be az épületbe, ha szükséges az épület oldalfalán vezessük a kábeleket, csöveket, ahol kevésbé zavarják a látványt.

Reklámtáblák, cégérek, hirdetőfelületek elhelyezésekor vegyük figyelembe az épület stílusát, korát, ahhoz színben, anyagban harmonizálva illeszkedjünk. Javasolt az épület homlokzatának védelme érdekében az épület falához rögzített konzolos táblák vagy az épület elé kihelyezett álló táblák alkalmazása.

A Községháza előtti régi közkút, igazán szép dísz a település főterének.

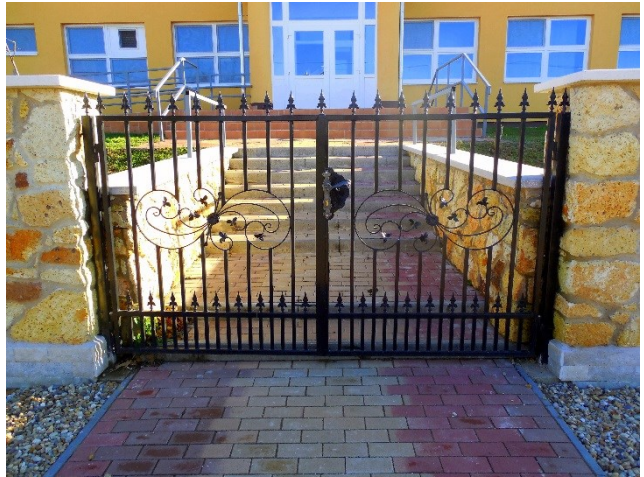

KERÍTÉSEK

A kerítés egyszerre teremt kapcsolatot a közterülettel, és ugyanakkor elválasztja azt az ingatlantól. Minden településen vannak olyan jellegzetes helyi anyagok, formák, melyek visszatérő motívumként jelennek meg. A település központjában a kovácsoltvas kerítések jellemzőek, a középületeket faléces kerítés veszi körül egységesen.

Ajánlás:

A kerítés kialakításánál az épület anyaghasználatát, színezését vegyük figyelembe. A kapu, a belépés helye lehet hangsúlyos, de nem hivalkodó. Az áttört kerítés hagyja látni az épületet, a kertet, így az utcakép látványa jobban érvényesül.

KERTEK

A kert az épített környezet része, közvetlen életterünk szabadterre kiterjesztett közege, amely akkor tölti be szerepét, ha harmonikus egységet képez az épülettel, amelyhez kapcsolódik. Törekedjünk arra a kertalakítás során, hogy az épület és a kert stílusa, hangulata harmóniában legyen egymással.

A szemlélő számára telkünk láthatóbb része az elő-, illetve oldalkert lehet, amely nem csak védelmi, hanem díszítő szerepet is ellát. Díszes, gondozott előkertünkben nem csak saját magunk, hanem az arra tévedők is gyönyörködhetnek; jó benyomást kelthetünk, és nem utolsó sorban hozzájárulunk utcánk, településünk szép arculatához.

Ajánlás:

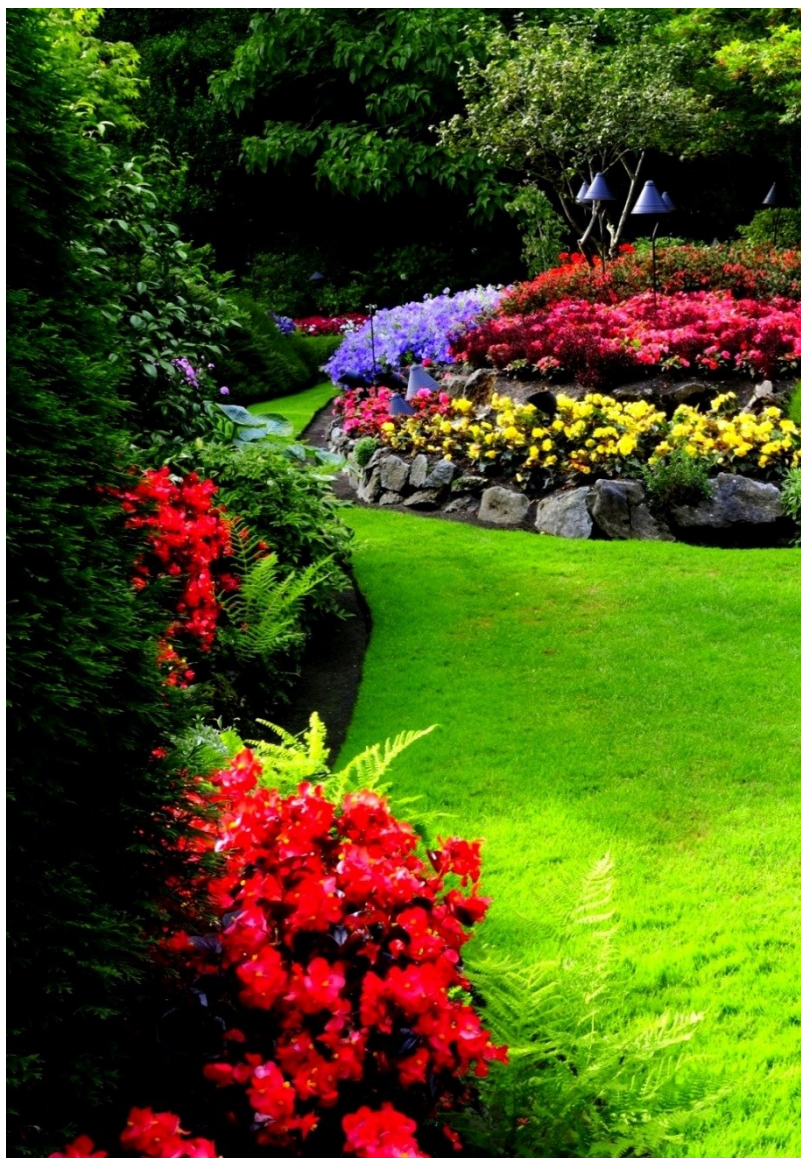
Érdemes olyan növényfajokat választani, amelynek nem csak a virágai, a levelei és a termésük is díszítő értékkel rendelkezik, így az év minden szakában lesz miben gyönyörködni.

Lehetőség szerint a helyi természeti adottságokhoz és a meglévő környezethez illeszkedő fajokat válasszunk.

Az előkertbe mutatós, gazdag színvilágú növényeket ültessünk. A fák közül leginkább a közepes méretű, laza ágállású fajokat válasszuk. Bizonyos mértékben használhatunk örökzöldeket is, de kerüljük a magasra növő fajokat, melyek kitakarják a házat és télen nem engedik be a napfényt.

Az alacsony örökzöld növényekből kialakított sövények viszont összekapcsolhatják az épületet az utcával vagy akár térhatároló fal is kialakítható belőlük. Ilyen sövény kialakítható például puzspángból (*Buxus sempervirens*) vagy japán kecskerágóból, illetve ennek fajtáiból (*Euonymus japonicus*).

A kert és az épület harmóniája ugyanolyan fontos, mint a kerítés és az épületé. A növényzet ne takarja el túlzottan az utcaképből megjelenő épületet, hagyjuk látszani a kertet. A kerti bútorok, építmények épülettel azonos anyaghasználata, színezése, a burkolatok anyagválasztása rendezett képet mutat, összhangot teremt kertünkben.

UTCÁK

közterületek településképi útmutatója

A települések úthálózatának kialakulása általában visszavezethető a tájalakulás történetére. Az egykori természeti adottságok meghatározták a letelepedés helyét, a kialakult lakóhelyeket pedig közlekedésre alkalmas utakkal kötötték össze. Buj lakóterületei az út mentén alakultak ki hosszanti irányban.

Egy település arculatához az utak, utcák állapota, megjelenése nagyban hozzájárul. Az út, amin keresztül a településre érkezünk meghatározza a településről alkotott véleményünket, ezért különösen fontos, hogy az utak mindig karban legyenek tartva, az út menti növényzet ápolva legyen rendszeresen.

A főút mentén mindkét oldalt vízvezető árok található, mellette járda fut végig, így a gyalogos forgalom biztosított. Az út mentén egységes fásítás nem jellemző, ki-ki a maga portája előtt ültet növényeket. A megjelenő szakaszos fásításra előszeretettel használnak gyümölcsfákat a településen.

A település utcái vezetnek a tekintetet, felfűzik a települést alkotó elemeket, ezért harmonikus, egységes kialakításuk fontos. Külön figyelmet kell fordítani az infrastruktúra hálózat elemeinek kiépítésére, nyomvonalvezetésre, felszíni és felszín alatti elemeinek utcaképbe illesztésére is.

A fasorok kiemelik a település fő útvonalaait, vezetik a tekintetet, és nem utolsó sorban zöldfelületet képeznek, melynek számos környezetjavító hatása van, mint például a zaj és egyéb légszennyező anyagok, a por szűrése és a mikroklima javítása.

Ajánlások:

A fajok kiválasztásánál sok szempontot kell figyelembe venni, de a két fő szempont a tűrőképesség és a jó regenerálódó képesség legyen, hiszen a városi közegben élő növények között a fasorokat éri a legtöbb és a legerősebb károsító hatás (sózás, kipufogógázok, taposás, a talaj szárazsága és levegőtlenesség stb.).

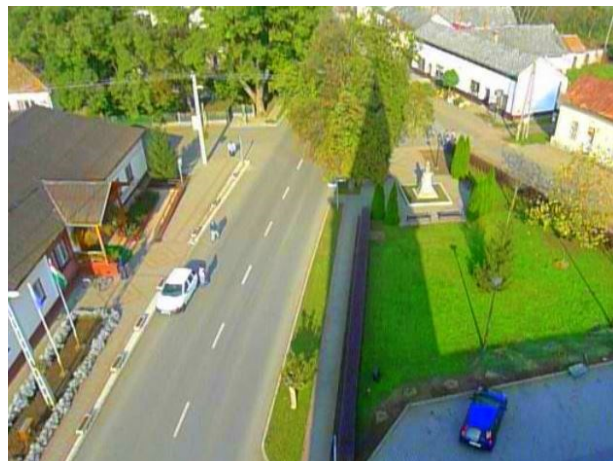
További fontos szempont lehet a fajok kiválasztásánál a várható magassága, ami azért fontos, mert az ágakat később lehet, hogy vissza kell vágni, ha azok a felsővezetékbe érnek és előnytelenül fognak mutatni a vízszintesen lenyesett lombkoronájú fák.

Ajánlott olyan fajta választani, melyek kevesebb idő és energiáfordítást igényelnek a fenntartás során. Kerüljük a könnyen töredező fajokat, mint a fűz és a nyárfa fajok, és azokat is, amelyek virágokkal, termésükkel szemetelnek (pl. japánakác, szivarfa). Manapság egyre gyakoribb népegészségügyi probléma a lakosság körében az évente akár többször is jelentkező szénanátha, ezt a szempontot is vegyük figyelembe a fajok kiválasztásánál, ne ültessünk pollenallergiát okozó fajokat (nyír, nyár, hársfa fajok) sűrűn lakott területekre.

Kerüljük az invazív fajokat (nyugati osterfa, amerikai kőris), ültessünk helyettük a már beállt zöldfelületekbe illő, a helyi környezeti adottságokhoz könnyen alkalmazkodó fajtaikat. Utcafásításra ajánlott fajok például a korai juhar és különböző fajtái (Acer platanoides 'Globosa' és 'Crimson King') gömbkőris (Fraxinus ornus 'Mecsek'), kínai díszkörte (Pyrus calleryana 'Chanticleer'), csörgőfa (Koelreuteria paniculata).

A burkolt járdák esetében válasszunk tartós, könnyen tisztítható anyagokat, színválasztásnál a semleges, környezettel harmonizáló árnyalatokat részesítsük előnyben. A lakóházak előtt kialakított kertek is jelentős szerepet játszanak az utcakép formálásában, továbbá összekapcsolják a közterületeket a magántelkekkel. Bujon is előszeretettel alakítanak ki ilyen előkerteket a lakosok, melyet nagy gonddal ápolnak. Ezeknek az átmeneti zöldfelületeknek a tervezésekor vegyük figyelembe a kialakult környezethez való illeszkedés szabályait. Kerüljük a túl sűrű, túl nagy területet kitakaró növényesáv kialakítását, különös tekintettel az utcák kereszteződésében és a gyalogos átkelő környezetében, ahol az utak beláthatósága az elsődleges.

KÖZTEREK, KÖZPARKOK, KÖZKERTEK

közterületek településképi útmutatója:

A közösségi szabadterek azok a találkozási pontok, ahol a településhez, településrészhez és a helyi közösséghez tartozásunkat a természethez kapcsolódva, szabadabban élhetjük meg. Mivel rendszerint hosszabban tartózkodunk ezeken a helyeken, megjelenésük különösen fontos. Rendszerint ezért a teresedések összetett tervezését szakemberek csoportja végzi.

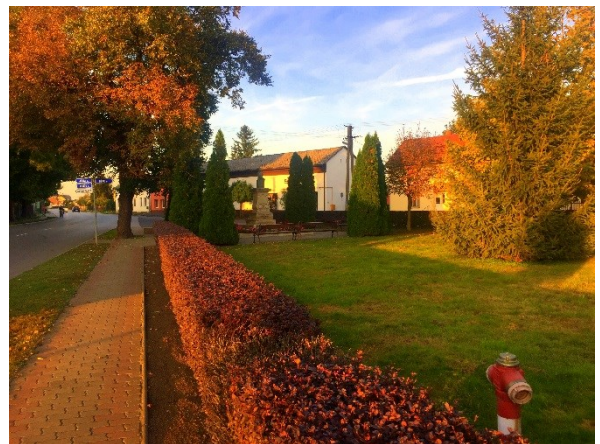
Bujon a Községháza és a református templom körül alakult ki a főtér. A Községháza előtti terület térkővel burkolt, melyet szép rózsaaágások színesítenek. A templom mellett parkoló vezet végig, virágágyásokkal, padokkal és kandelláberekkel kiegészülve.

Ajánlás:

A teresedések kialakításakor fontos felmérni a használók várható szokásait, a használók számát, a használat időszakait, jellegét. A megfelelő mennyiségű és minőségű teret szükséges biztosítani a tevékenységhez és a közlekedéshez. A növényfajok megválasztása és ültetése során azok térigényét is figyelembe kell venni, számolva növekedésükkel, egymásra árnyékolásukkal.

Az utcabútorok tervezésekor előnyös az időjárásnak ellenálló anyag választása, mely nem igényel sok karbantartást a későbbiekben.

Burkolatok esetén válasszunk könnyen tisztítható, kevésbé elszíneződő fajtákat.

AJÁNLÁSOK- KERTVÁROSIAS, FALUSIAS LAKÓTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ

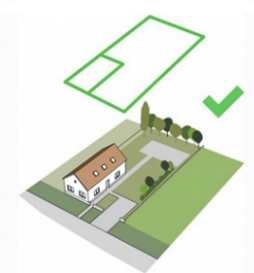
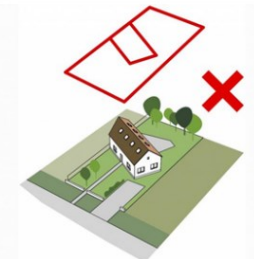
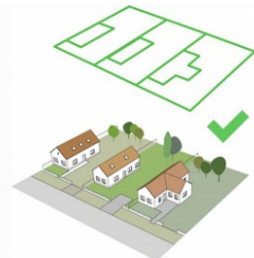
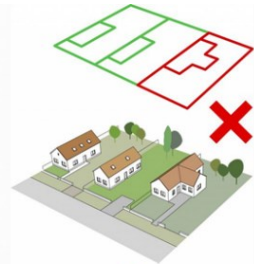
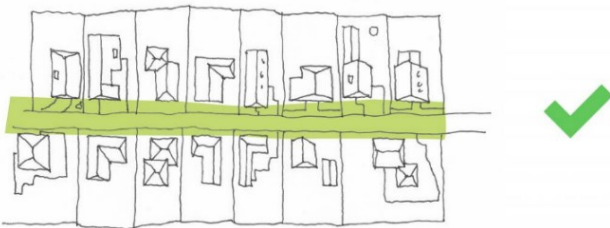
a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

TELEPÍTÉS

Bujon a kertvárosias, falusias lakóterületi településrészekben a családi házak telepítése jellemzően oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára többségében merőleges rendszerű. Kivételt képeznek az 1970-80-as évek sátoztetős un. kockaházai. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagymértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

Ajánlás:

A településrész képébe leginkább a meglévőkkel azonos telepítés illeszkedik, mind az előkert, mind az oldalkert tekintetében, ennek megfelelően kell bővítést, új építést tervezni.

TEREPALAKÍTÁS

Buj lakóterületei alapvetően sík felületűek, a terepadottságok nem indokolják a terepalakítást.

MAGASSÁG

Buj lakóterületein a családi házak magassága többnyire egységes képet mutat, nincsenek kiugró épületmagasságok.

Ajánlás:

Az új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetükben lévő épületeknek. A túl magas, illetve túl alacsony házak nem illeszkednek az utcaképbe.

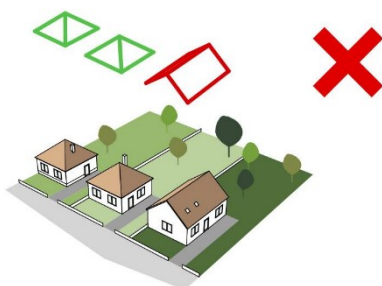
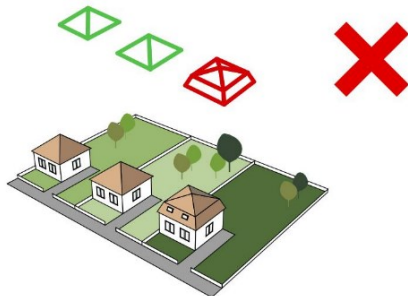
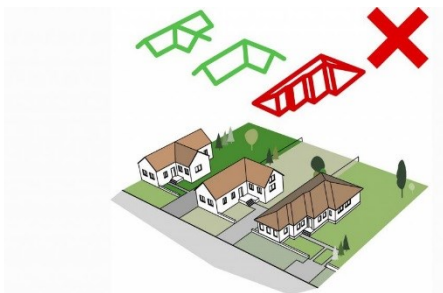

TETŐHAJLÁSSZÖG

Buj lakóterületein a családi házak tetőhajlásszöge változatos.

Ajánlás:

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetükben levőknek. A túl magas, illetve túl alacsony tetőhajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a kialakult utcaképhez.

TETŐFORMA

Buj kertvárosias, falusias lakóterületi településrészén lévő családi házak tetőformája többnyire egyszerű, a szomszédos házak tetőformája általában illeszkedik egymáshoz.

Ajánlás:

Új házak építésénél az utcában jellemző tetőforma figyelembe vételével kell tervezni a tetőt.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

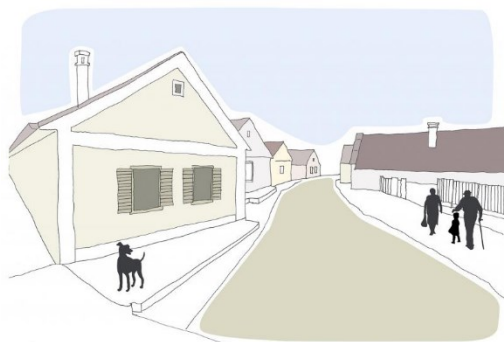
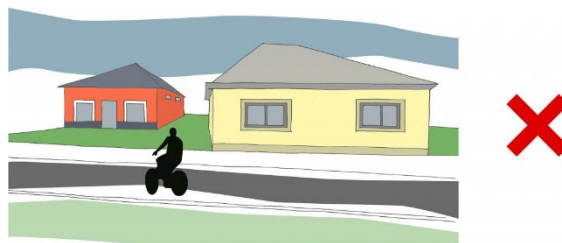

SZÍNEK

Buj lakóterületeinek színvilága egységes. Kevés a kirívó színhasználat.

Ajánlás:

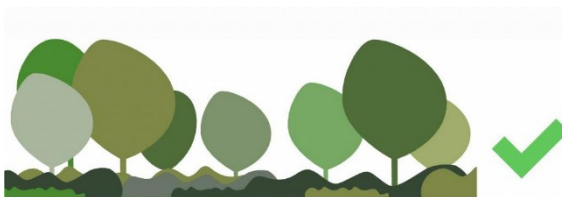
A meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Színválasztásnál használjunk semleges, környezethez illő színeket. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemezfedés és burkolat. Tetőfedő anyagként ajánlott a helyben használt hagyományos anyagok és színek alkalmazása.

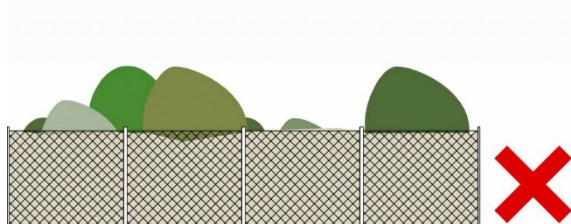
KERÍTÉSEK

Ajánlás:

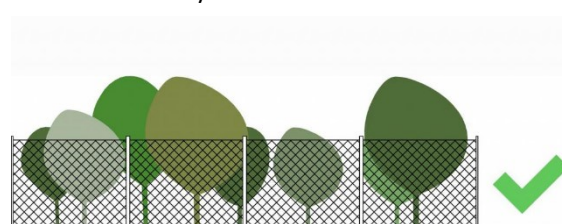
Buj kertvárosias, falusias lakóterületi településrészen az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások kerülendők.

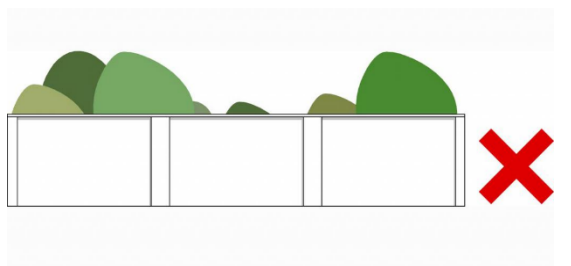
Javasolt megoldás: természetes határ, kerítés kialakítása növényzetből.

Áttört kerítések nádszövettel és egyéb módon való zárása nem megfelelő.

Javasolt megoldás: teljesen áttört, drótfonatos kerítés

A tömör, falszerű, áttörésmentes kerítések nem elfogadhatóak.

Javasolt megoldás: Oszlopos kerítés 1/3 lábazat és 2/3 áttört résszel.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A tornác a népi építészet egyik jellegzetes eleme. Az Alföld némely vidékén, pl. a tanyákon a szegénység jele volt a tornác hiánya. Bujon szép számban találunk hagyományos népi tornácos házakat, de új építésű házak esetén is láthatunk szép tornác kialakításokat.

A fedett tornác egy olyan tér, mely lehetőséget nyújt arra, hogy a szabadban legyünk, mégis az épület oltalmát élvezzük. A tornác a közösségi élet színtere lehet, ahol az emberek összegyűlnek, beszélgetnek, miközben élvezhetik a kert látványát.

Az erkély hasonlóan a tornáchoz, lehetőséget nyújt arra, hogy élvezzük a természet közelségét és a szobából kilépve közvetlen kapcsolatba kerülhessünk a környezetünkkel. Az erkély akár pótolhatja is a kertet, ahol annak kialakítására nincs lehetőség. Az erkélyt különböző cserepes növényekkel, kerti bútorokkal tehetjük még otthonosabbá.

Ajánlás:

Új tornác építéskor ügyeljünk arra, hogy a tornác kialakítása illeszkedjen az épület többi részéhez mind színében és anyaghasználatában egyaránt. Ezek az elvek különösen fontosak azok számára, akik utólagosan döntenek úgy, hogy hozzáépítenek egy tornácot az épülethez. A tornác és az erkély kialakítása meghatározza az épület arculatát, ezáltal hatással van az utca képére is, kialakításuk legyen harmonikus.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömegeggyel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt.

Ajánlás:

Új épületek építése esetén tetszőleges anyagú, de fa mintázatú, matt üvegezésű osztott ablakok beépítése javasolt.

Utcai homlokzaton érdemes spalettát vagy zsalugátert kialakítani. Redőnyszekrényt beépített, rejtett formában alkalmazhatunk, különösen ügyelve a nyílászáróval való színbeli egyezésre.

A nyílászárók színe harmonizáljon az épület homlokzatán használt színekkel. Kerüljük a túl élénk, rikító színeket.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

A homlokzat környezetbe illeszkedő kialakítása, anyaghasználata, az építészeti megoldások összhatása a homlokzat tagolásával, kedvező színvilágával, a nyílászárók rendszerével, osztásrendjével biztosítható úgy, hogy közben az épület funkcionális használatára is tekintettel van.

Egyszerű homlokzatképzés, pasztellszínnel.

Homlokzatot díszítő burkolat.

Természetes színhasználat, díszes keretezésű nyílászáróval.

Homlokzati vakolatdíszítés.

Ajánlás:

A homlokzat kialakítása során törekedjünk a természetes anyagok választására, a terméskő, téglá, vakolt felületek, faburkolatok alkalmazása javasolt. A tető fedésére választhatunk beton vagy kerámia cserepet egyaránt, itt is ügyeljünk arra, hogy a homlokzati színhez passzoló, természetes árnyalatot keressünk, ugyanez vonatkozik az ereszcatorna színének kiválasztására is.

Régi épületek felújításánál törekedjünk az egyedi, markáns stíuselemeket megőrizni.

RÉSZLETEK

A jól kitalált egyszerű, de igényesen, szépen kivitelezett részletek gazdagítják épületeinket. Egy-egy jól megválasztott anyag vagy burkolat ötletes felhasználása, egy eresz, vagy tetőcsatlakozás, párkány részlet jó minőségben elkészítve díszítőelemként is felfogható. Az apró részletek határozzák meg egy épület végső karakterét, ezért figyeljünk oda a kivitelezés során mit és hogyan akarunk megmutatni egyedi elképzelésinkből a világ számára.

Buj lakóépületei részletekben gazdagok, mint például ezen a régi épületen lévő díszes homlokzat.

Műszaki berendezések, táblák elhelyezése

Az épületeken megjelenő műszaki berendezések (parabola antenna, légkondicionáló berendezések, napelemek, napkollektorok stb.), reklámtáblák nagyban befolyásolják az utca képét, ezért nem mindegy hova és milyen minőségben kerülnek elhelyezésre.

Ajánlás:

A műszaki berendezések utcafronton, illetve homlokzaton való elhelyezését kerülni kell, helyette válasszunk nem frekvenciált helyet, ahol kevésbé zavaró a látványuk. Légkondicionáló, parabola antenna elhelyezésére például alkalmas lehet az erkély, loggia vagy az épület hátsó, oldalsó fala.

Az alternatív energiaforrások használata háztartásunkban pozitív és támogatandó. Ügyeljünk arra, hogy a napelemek lehetőleg egységes felületet képezzenek, ne folszerűen telepítsük őket. A napelemek tartószerkezetét lehetőség szerint a tetőcserep színével harmonizálva valósítsuk meg. Sajátos építményfajták, vonalas létesítmények (közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási létesítmények) elhelyezésékor javasoljuk az erre vonatkozó jogszabályok betartásán túl az illeszkedés elvét szem előtt tartani. Lehetőség szerint a közműveket a föld alatt vezessük be az épületbe, ha szükséges az épület oldal falán vezessük a kábeleket, csöveket, ahol kevésbé zavarják a látványt. Reklámtáblák, cégérek, hirdetőfelületek elhelyezésékor vegyük figyelembe az épület stílusát, korát, ahhoz színben, anyagban harmonizálva illeszkedjünk. Javasolt az épület homlokzatának védelme érdekében az épület falához rögzített konzolos táblák vagy az épület elé kihelyezett álló táblák alkalmazása.

Ajánlás:

Ügyeljünk arra, hogy az épület jellegének megfelelő részleteket használjunk. Ne alkalmazzunk tájidegen részleteket, ügyeljünk a mértéktartásra és az illeszkedésre itt is.

KERÍTÉSEK

A kerítés része otthonunknak, ezt látjuk meg először, ha hazaérkezünk, ez fogadja a látogatókat, ez az első olyan épített elem, ami alapján véleményt formálunk, ezért fontos, hogy ne hanyagoljuk el a kerítés megtervezését.

Buj kertvárosias, falusias lakóterületi részein változatos anyagokból készült kerítésekkel találkozunk.

Előfordulnak az egyszerű betonból, a fémlemezről készült kerítések, betonlábazatú fa lécbetétes kerítések és a növényből kialakított vagy a növényvel befuttatott kerítések is. A modernebb épületeknél a térkövel burkolt kerítések jellemzőek kovácsoltvas betétekkel.

Ajánlás:

A kerítés kialakításakor használjunk az épületen is megjelenő anyagokat, színeket, így megteremthetjük a kapcsolatot közöttük harmóniát hozva létre.

A kertkapu kialakításakor alkalmazhatunk hangsúlyosabb elemeket is, de ügyeljünk arra, hogy az ne legyen hivalkodó, ízléstelen.

Ne essünk túlzásokba, ne építsünk a szükségesnél magasabb és vastagabb kerítést. Tartsuk szem előtt, hogy a vagyonvédelem érdekében épített erődítményszerű kerítések nemcsak otthonunkat, értékeinket fedik el, de az esetleges illetéktelen behatolót is elrejtik majd, aki így észrevétlen marad.

KERTEK

Ajánlások:

A kertvárosias, falusias lakóterületi településrészen fontos, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek a környezetbe. A megfelelő telepítésen és terepalakításon túl ügyeljünk arra, hogy lehetőség szerint megfelelő természetes háttérrel adjunk az épületnek. Így otthonunk olyan lesz, mintha már rég ott állna, emellett a kertben és az épületben tartózkodás is kellemesebbé válik.

Az épületet részlegesen takarjuk növényekkel, amelyek kiemelik annak szépségét, kontrasztosabbá téve az emberi alkotást. Az épület tájba illesztését nagyban segíthetjük a meglévő növényzet megtartásával. A földmunkák során próbáljuk megővni a területen lévő növényzetet, hiszen egy beállt ökoszisztémával rendelkező kert kialakulásához hosszú éveknek kell eltelnie.

Az épület mellett kertünk megtervezésére is fordítsunk kellő időt és energiát, ha tehetjük kérjünk szakmai segítséget. A kert funkcióit tervezzük az egyes épületrészekhez igazodva, így a kert és az épület egy egységes látványt és életteret fog biztosítani számunkra. A volt zártkerti és majorsági területeken törekedjünk az egykori használat megidézésére. Ha módunkban áll, alakítsunk ki haszonkertet, ahol természetünk zöldséget, gyümölcsöt.

A garázst lehetőleg az épülethez kapcsoljuk, így nem vesszük el a teret a kertünkéből. Burkolatok választásánál keressük a vízáteresztő, könnyen tisztítható fajtákat, használhatunk régi, bontott téglát is a kevésbé intenzív használatú részekben. A régi anyagok újra felhasználása a környezet szempontjából is előnyös. A bontott téglát sokféle módon felhasználhatjuk kertünkben, a járóburkolathoz, lépcsőkhöz, szegélyek, térfalak, virágágyások kialakításához, szalonnasütők köré

Figyeljünk arra, hogy a kertünkben a burkolt és a zöldfelületek aránya egyensúlyban legyen, ne essünk túlzásba, kerüljük a nagy felületek leburkolását, hagyjunk meg inkább nagyobb méretű zöld foltokat, így kertünk pozitív hatásai jobban érvényesülhetnek.

A növények megválasztásánál vegyük figyelembe kertünk mikroklimatikus jellemzőit és próbáljuk úgy összeválogatni kertünk növényfajait, hogy minden évszakban legyen valami dísz a kertünknek (virág, termés, lombszín stb.).

Déli kitettségű, napfényes helyre javasoltak a mediterrán térségből származó növények, díszfüvek, fűszernövények és sziklakerti évelők is, mint például a levendula (*Lavandula angustifolia*), zsálya (*Salvia officinalis*), sásliliom (*Hemerocallis*), pompás varjúháj (*Sedum spectabile*), molyhos madárhúr (*Cerastium tomentosum*). Fák, cserjék közül ajánlható erre a fekvésre a kislevelű hárs (*Tilia cordata*) és a som (*Cornus mas*), loncfajok (*Weigela*), orgona fajok és fajták (*Buddleja davidii*, *Syringa vulgaris*), illetve különböző gyümölcsfák.

Az északi, árnyékos oldalra ajánlott fajok: a hortenzia (*Hydrangea macrophylla*), árnyliliom (*Hosta sp.*), puszpáng (*Buxus sempervirens*), magyal (*Ilex sempervirens*), kis vagy télizöld meténg (*Vinca minor*).

UTCÁK, TEREK

közterületek településképi útmutatója

A főterén kívül egy nagyobb teresedés található a településen, egy tó, ahol fedett filagóriák, szalonnasütők, és egy sétány található a tó körül. A tér megjelenése nagyon pozitív, gazdag a növényállományt, virágágyásokat, díszfákat és cserjéket is találunk.

Az utcák fásítására ugyanaz jellemző, mint a település központjában, nincs egységes útszéli fásítás, a lakók egyénileg ültetnek a házuk előtt növényeket.

Ajánlás:

A közterületek tervezésekor igazodjunk a meglévő adottságokhoz, vegyük figyelembe a környezetet, elképzeléseinket azzal harmonizálva valósítsuk meg. A virágos, zöld utcák, ápolt, gondozott parkok nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy egy település élhetőbb legyen. Buj esetében is a cél az, hogy a meglévő zöldfelületeket megfelelő állapotban fenntartsák és emellett újakat hozzanak létre. A korábban közölt utcákra és terekre vonatkozó ajánlások itt is alkalmazandók.

AJÁNLÁSOK- GAZDASÁGI TERÜLETEK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

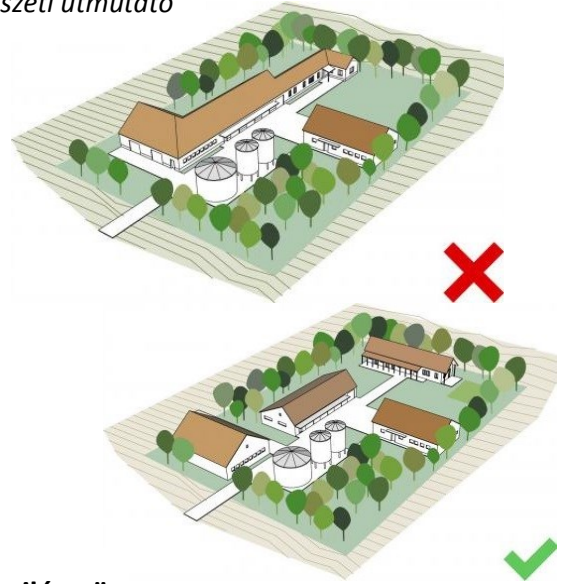
Telepítés

Tanyák, majorok építésére vonatkozó ajánlások:

> Tanyák, majorok építésénél biztosítani kell a tájba illesztést megfelelő, lehetőleg pavilonos (nem tömbösített) telepítési koncepcióval, természetes tájba illő anyaghasználattal, egyszerű építészeti tömegformálással, magastetős kialakítással, a területen jellemző természetes anyagú fedési móddal.

> Kerítések szükségessége esetén természetes, lehetőleg faanyagú megoldások a kedvezőbbek, fonott vagy egyéb természetes anyagú, illetve fa betétmezőkkel.

Minden telephelyen szükség van iroda épületrészre, fizikai dolgozókat kiszolgáló szociális helyiségekre, melyek a telephely az épületek arculatformálásánál kedvezőbb, igényesebb kialakítással készülhetnek. Előbbiek miatt ezek a funkciók kívánkoznak a tömbösített, vagy pavilonosan megfogalmazott épületállományunk utcafronti településképet is érintő részére. Az iroda-szociális épületrész akár teljesen takarhatja az egyszerűbb karakterű műhely épületszárnyat. A több kisebb épület rendezett egysége harmonikusabb, kellemesebb képet mutat, mint az egy nagy, túl hosszú, vagy túl nagy épület. Az egyes épületek, melléképületek egymáshoz való illesztése nem javasolt.

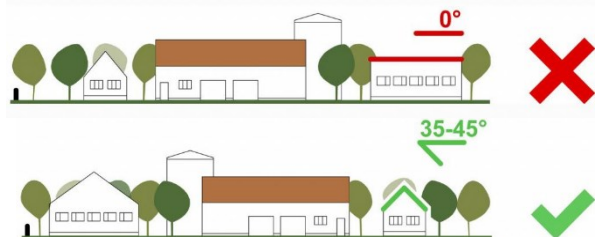

Tetőhajlásszög

Ajánlás:

A településrészben a meglévőkhöz hasonló tetőhajlásszögű, magastetős új épületek tervezése javasolt. A 35-45° közötti hajlásszög illeszkedik a településrész képébe.

Jelentősen eltérő hajlásszög alkalmazásakor az utcakép, ill. a telephely képe nem egységes. Magastetős épületek közé kevésbé illik az alacsony hajlásszögű, vagy lapostető. Ugyanez fordítva is igaz.

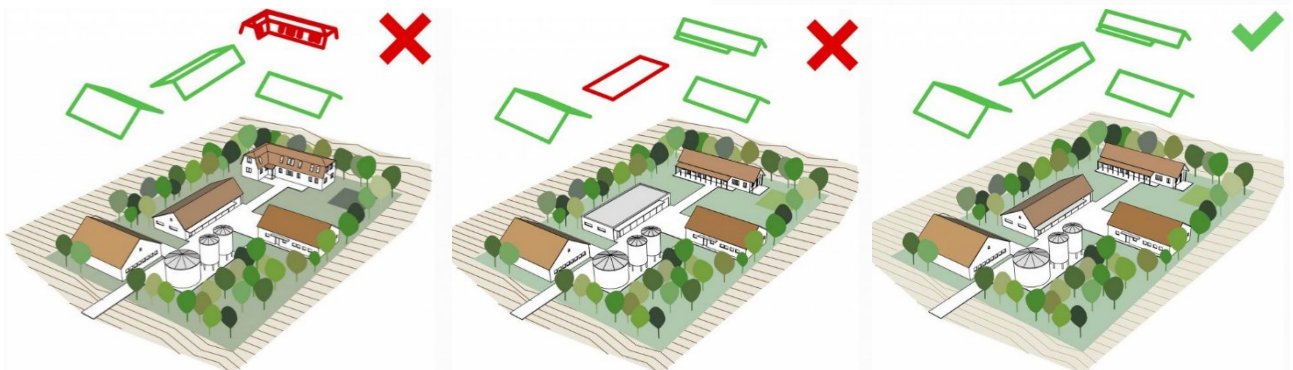

Tetőforma

Ajánlás:

A telephelyen belüli épületek lehetőleg egységes tető kialakítással készüljenek. A főépület tetőgerinc iránya lehetőség szerint kövesse a környező telepítésre jellemző irányú elhelyezést.

Hasonló tetőformák alkalmazásakor egységes, nyugodt összkép jön létre. Eltérő hajlásszögű vagy kialakítású tetők alkalmazása megzavarja a látványt.

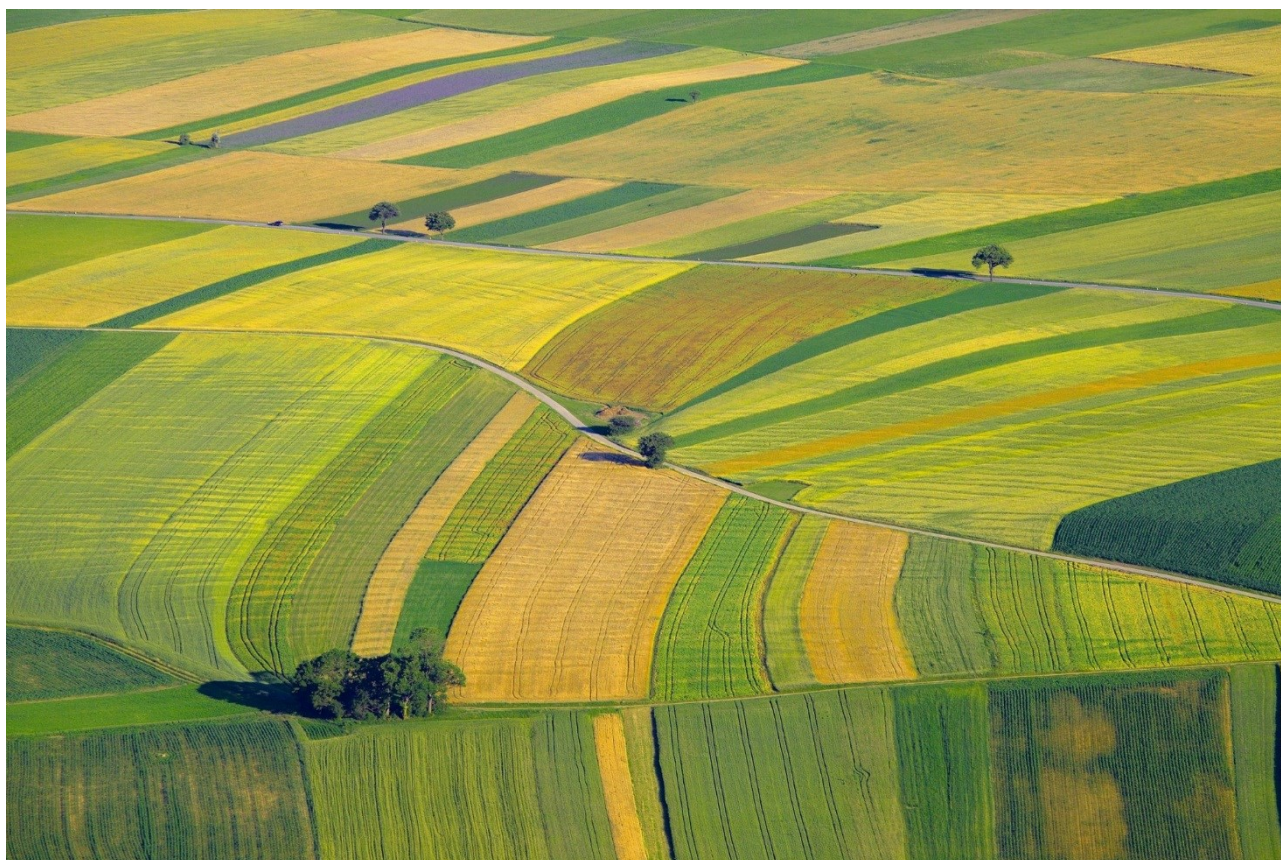

AJÁNLÁSOK- BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Általános ajánlások:

A község közigazgatási területet nem érintett Natura 2000 területekkel, ökológiai hálózaton belüli övezetekből csak az ökológiai folyosó területét érinti. Valamennyi alkalmazott eszközzel törekedni kell a tájkarakter megőrzésére, a növény-, és állatvilág indokolt védelmére, zavarásának, megváltoztatásának elkerülésére.

Buj jelentős nagyságú külterületi termőföldjei hagyományosan szántóterületként hasznosítottak. **Erre vonatkozóan a következő ajánlások érvényesek:**

A talaj, mint a növényzet egyik alapvető élettere, a legfontosabb természeti erőforrások közé tartozik, melynek védelme különösen fontos Magyarországon, mivel az ország területének kb. 50%-án szántóföldi művelés folyik. A mezőgazdasági művelés alatt álló területeken az intenzív talajművelés igen súlyos talajerózióhoz, talajtömörödéshez, a biodiverzitás csökkenéséhez, valamint a bemosódott növényvédőszerke által a felszíni, felszín alatti vizek szennyeződéséhez vezethet.

- Olyan talajkímélő művelési módokat kell alkalmazni, amelyek a talaj erózió és defláció elleni védelmét, a talajszerkezet és -nedvesség megőrzését, a talaj szervesanyag tartalmának növelését, a talajélet védelmét célozzák meg. A talajerózió és a különböző művelési rendszerek összefüggéseit vizsgáló kutatási eredmények alapján elmondható, hogy a kímélő művelés világszerte hozzájárult a talajerózió csökkenéséhez.
- A természetközeli élőhelyek szomszédságában a természetvédelmi érdekeket szem előtt tartó hagyományos művelési módok, gazdálkodási formák részesítendőek előnyben. A mezőgazdasági szennyező források mennyiségét csökkentve hozzájárulhatunk a természetközeli élőhelyek megóvásához.
- A helyi tájhasználatra jellemző művelési ágak megtartására és fejlesztésére, a hagyományos tájszerkezet megőrzésére, illetve visszaállítására kell törekedni.
- Általánosságban elmondható, hogy a természeti állapot megőrzésére, illetve javítására kell törekedni.
- Ösztönözni kell a hagyományos növényi kultúrák termesztését, valamint a biogazdálkodás megteremtését.
- A defláció és az erózió okozta káros hatások mérsékléséhez, megszüntetéséhez elsődleges a parlagon hagyott, kopár területek felszámolása és a művelésbe való bevonásuk.
- Az idegenhonos invazív növényfajok, mint pl. a selyemkóró, aranyvessző fajok, bálványfa kiszorítják a természetes vegetáció elemeit, veszélyeztetik az őshonos fajok fennmaradását, ezért terjedésüket minél előbb meg kell állítani, állományukat vissza kell szorítani a rendelkezésre álló eszközökkel (kaszálás, vegyszeres kezelés stb.).
- Az állattartó telepek létesítése, korszerűsítése mellett, támogatandó a felhagyott állattartó telepek felújítása és üzembe helyezése.

JÓ PÉLDÁK – ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

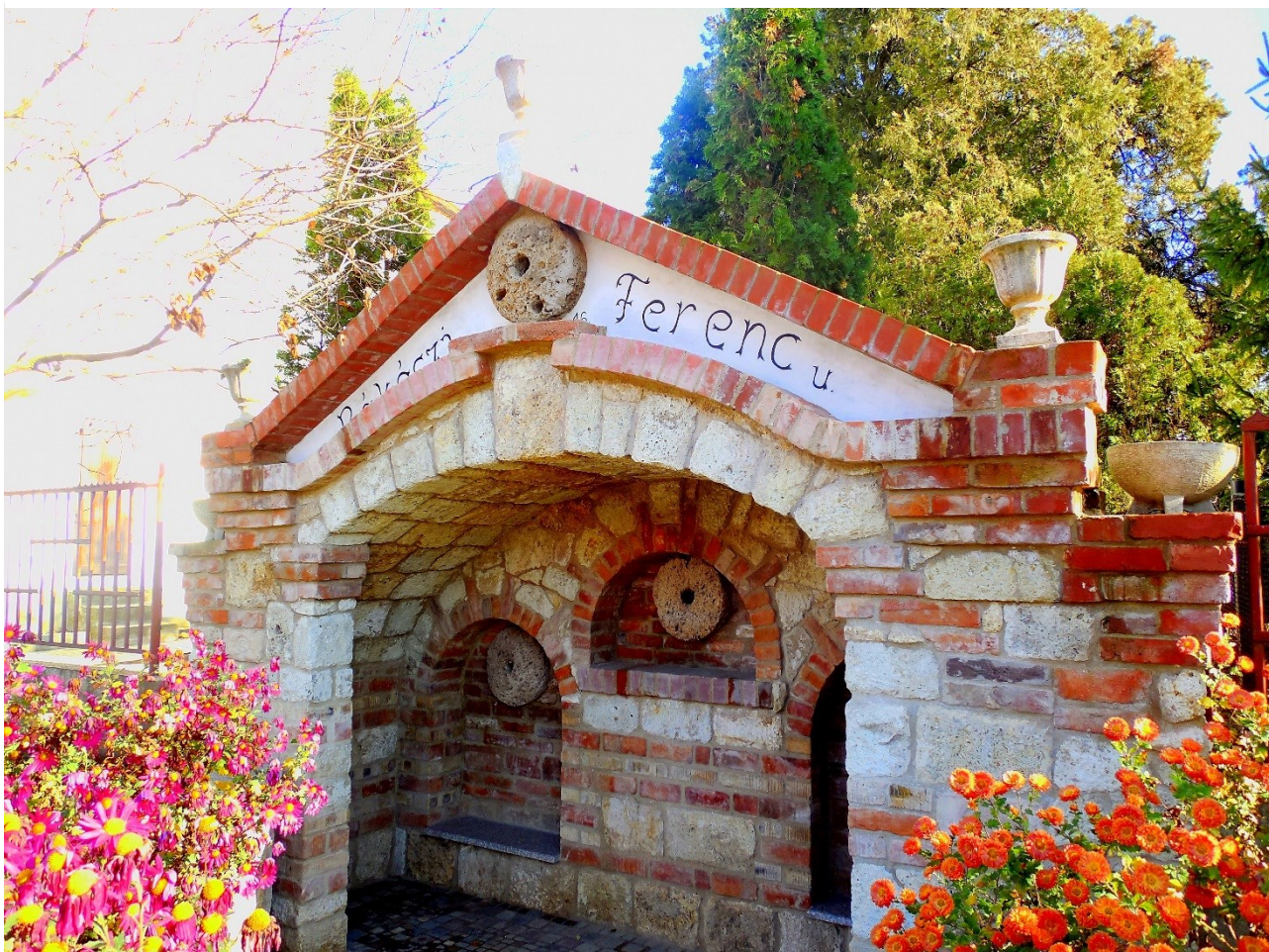

Buj főterén található Református templom mellett kialakított buszváró. Egyedi kialakítása több pozitív részletet tartalmaz, amit érdemes kiemelni. Az épület/építmény minden részletében harmonizál a műemléki környezettel. A téglá és a terméskő színe is összhangban van egymással és környezetével.

A terméskő is a kisméretű téglá precíz és ízésés felhasználása megjelenik az építmény homlokzatán.

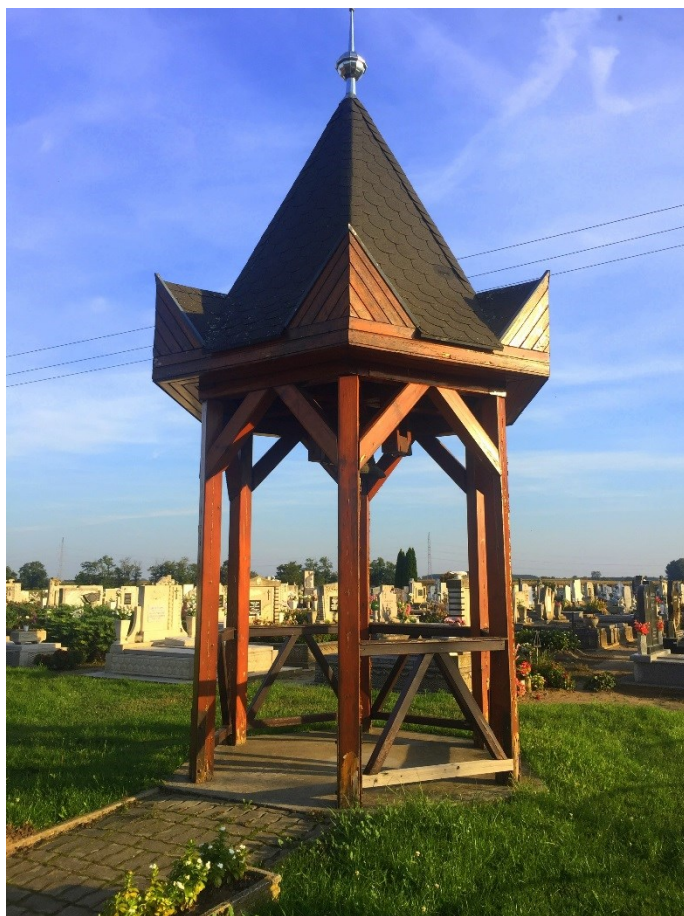
A nyitott építmény egyik különleges eleme a malomkő, amely több helyen is megjelenik díszítőelemként.

Ami igazán karakteressé teszi ezt az építményt az a homlokzat részletes megmunkálása. A faragott motívumokkal díszített kőurkolat, illetve a párkányokon kilakított virágtartók teszik igazán különlegessé ezt az építményt. Egyedi kőburkolatú járda övezi a buszmegálló.

A település központjában található a községháza, mely modern és autentikus is egyben. A bejárat fölötti faburkolatú előtető és a kisméretű téglakombinációja impozáns megjelenést biztosít az épületnek.

A település határában található a község ravatalozója. A fedett harangláb nagyon ötletes tetőformájával impozáns megjelenést biztosít.

A fa és a zsidely anyaghasználat nem idegen ebben a környezetben, összhangban van egymással és a környezetével.

Fontos lenne, hogy a lehetőségeinkhez képest törekedjünk arra, hogy a hagyományos építészeti elemeket, motívumokat megőrizzük, és tovább örökítsük az elkövetkezendő nemzedék számára. Ne hagyjuk a múlt emlékeit elveszni, hiszen múlt nélkül jövőnk sem lehet.

JÓ PÉLDÁK – SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

A település arculatának kialakításában nagy szerepe van az utcák megjelenésének, küllemének is. Az utcaképet nagymértékben meghatározza a hirdetőtáblák, reklámfelületek buszmegállók megjelenésének módja. Ezeknek a célja elsősorban a figyelemfelkeltés, ezért sokszor élénk színekkel vagy túlzottan nagyméretű táblák kihelyezésével próbálják ezt elérni. Az információ közlését kreatív módon, a környezethez jobban illeszkedve is megtehetjük.

Az információ megjelenítésével egyidejűleg virágtartókat is elhelyeztek a hirdetőoszlopra a lentebb látható képen.

Az igényes, rendezett utcaképhez hozzátartozik az is, hogy hogyan jelennek meg a különböző feliratok, jelzések az épületek homlokzatán. A feliratok megtervezésekor törekedjünk a homlokzat színével harmonizáló betűszín választásra. A felirat stílusa, betűtípusa, sajátos kialakítása figyelemfelkeltő, magára vonzza a tekintetet.

Az egyedi készítésű utcanévtáblák szintén emelik az adott utca képét. Nem javasoljuk a ríktó, színben, anyagában és formájában nem odaillő táblák használatát. Ajánlott a természetes alapanyagokból készült, az épület homlokzatával harmonizáló táblák kihelyezése.

IMPRESSZUM

BUJ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Honlap címe: <http://www.buj.hu/>

Buj Község Önkormányzat email címe: bujhiv@ent.hu

Buj Község Önkormányzat postai címe: 4483. Buj, Rákóczi u. 1

Telefon: +36 (42) 205-455; +36 (42) 508-002

Polgármester: Barta Miklós Ferenc

Főépítész: Végh József

főépítész email címe: jozsef.vegh@artvital.hu

megbízásából a kézikönyvet készítette:

HLG Hungary Kft. 4432 Nyírcsászári, Sport u. 6.

SZERKESZTETTE: Hadadi Lajos Róbert

SZÖVEG: Végh József, Hadadi Lajos Róbert

FOTÓ: Hadadi Lajos Róbert

GRAFIKAI TERVEZÉS: Hadadi Lajos Róbert, Lechner Tudásközpont mintasablonjának felhasználásával

TÉRKÉP: Hadadi Lajos Róbert

Buj, 2017.

Felhasznált források:

Építészeti útmutató ábrái: Lechner Tudásközpont

Magyarországhely településképi arculati mintakézikönyv

<http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUHN20054>

<http://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/>

<http://www.buj.hu>

http://www.terport.hu/webfm_send/2525

http://www.terport.hu/webfm_send/256

<https://hu.wikipedia.org>

www.muemlekem.hu

www.szatmarbereg.hu/doc/alapdok_naturpark_uj.doc